

Organizacija za Saradnju u Bezbednost u Evropi
MISIJA NA KOSOVU

Odsek za monitorisanje

Odsek za Monitorisanje Pravnog Sistema

Mesečni izveštaj - maj 2008

Nagomilanost parničnih slučajeva utiče na pravo na suđenje u razumnom vremenskom periodu

1) Sadržaj

Međunarodni standardi za ljudska prava su utemeljili da svako ima pravo na fer saslušanje u razumnom vremenskom periodu.¹ Ova garancija naglašava da važnost donošenje pravde bez kašnjenja može da ugrozi efektivnost i kredibilitet.² Drže su zbog to ga obavezne da organizuju svoj pravni sistem tako da dopuste sudovima da se pridržavaju ovog prava.³ U pogledu ovih standarda Zakon o parničnom postupku kaže da sud treba da sprovedi parnične procedure bez bilo kakvog nepotrebnog kašnjenja.⁴

Krajem 2007 godine., bilo je 49,220 nerešenih parničnih slučajeva⁵ koji su na čekanju pred opštinskim sudovima na Kosovu. Početkom 2007 godine., bilo je 46,551 nezavršenih slučajeva u opštinskom sudu. U toku godine sudovi su dobili 13,401 slučaj a sudije su rešile 10,526 slučajeva u 2007 godini. Često, opštinski sudovi nisu u mogućnosti da reše nagomilane slučajeve tokom 2007 godine.⁶ Ista situacija se dogodila i 2006 godine.⁷ Zato je zabrinjavajuće da se svake godine dodaju dodatni slučajevi na već postojećih 40.000 nerešenih slučajeva koji su na čekanju od prethodnih godina. Neki od ovih slučajeva su na čekanju duže nego što je to prihvatljivo vremenskim okvirom između iniciranja parnice i konačne odluke u sporu.

Postoji mnogo faktora koji doprinose kašnjenju u parničnim slučajevima. Ovo uključuje i slab menadžment slučajeva od strane sudija i ostalog sudskog osoblja, slabi radni uslovi i

---

¹ (Član 6 (1) Evropske Konvencije za ljudska prava ("Konvencija")). Evropski sud za ljudska prava drži da razumnost trajanja procedure zavisi od određenih okolnosti slučaja uključujući i kompleksnost slučaja, ponašanje optuženog i ponašanje kompetentnog izvršioca i pravnih vlasti. Vidi Evropski sud za ljudska prava *Pailot v. France*, prijava br. 93/1997/877/1089, presuda od 22. aprila 1998, paragraf 61.

² Evropski sud za ljudska prava, *H v. France*, prijava br. 10073/82, presuda od 24. oktobra 1989, paragraf 58.

³ Evropski sud za ljudska prava, 10073/82, prijava br. 14146/88, presuda od 23. marta 1994. godine, paragraf 15.

⁴ Član 10 Zakona o parničnom postupku, Službeni glasnik Socijalističke federativne Republike Jugoslavije br. 4/77, 1478, 36/80-1182, 69/82-1596.

⁵ U direktnom nadgledanju građanskog pravnog sistema na Kosovu, OEBS nije primetio nijedan pokušaj da se izazove prekomerno kašnjenje na određenu zajednicu na Kosovu. Niti dali je jasno da li ukupno kašnjenje utiče na jednu etničku grupu više nego na drugu.

⁶ Kosovsko pravno veće o radu redovnih sudova 2007. U Okružnom sudu nagomilanost slučajeva je manje ozbiljna. Okruži prvostepeni sudovi su imali 939 nerešenih parničnih slučajeva na početku 2007 godine. Za vreme 2007 godine okružni prvostepeni sudovi su primili 2,320 parničnih slučajeva, rešili su 2,205 parničnih slučajeva i imali su 1,054 nerešenih slučajeva na kraju 2007 godine. U drugostepenim sudovima okružni sudovi su uspeli da reše više parničnih slučajeva(2,449) nego novo pristiglih slučajeva(3,120) što je rezultiralo da imaju 2,980 nezavršenih slučajeva na kraju 2007 godine.

⁷ Statistički izveštaj Kosovskog pravosudnog veća o radu redovnih sudova, 2006. Na kraju 2006 godine bilo je od prilike 46,551 nerešenih parničnih slučajeva koji su bili na čekanju pred opštinski sudovima na Kosovu. Početkom 2006 godine u Opštinskim sudovima je bilo nezavršeno 42,744 slučajeva. Sudovi su primili 13,245 slučajeva za period od godinu dana a sudije su razrešile 9,400 slučajeva u 2006 godini.

infrastruktura, izbegavanje stranaka i svedoka da prisustvuju suđenjima, i problem u pozivanju stranki.⁸

Sledeća tri faktora koče pristup sudovima. Prvo, parnični slučajevi u Okružnom sudu u Mitrovici/Mitrovici i Opštinskom sudu u Mitrovici/Mitrovici, Leposaviću/Leposaviq i Zubinom Potoku/Zubin Potok su u zastoju zato što ovi sudovi trenutno ne funkcionišu. Drugo, OEBS je upoznat da više od 18,000 slučajeva uza koje je UNMIK-ov Odsek za pravosuđe naredio da se ne procesiraju a to su slučajevi koji obuhvataju kompenzacija koje su vezane za imovinu koja je oštećena posle 1999 godine kada je Organizacija severno atlantskog pakta (NATO) ušla na Kosovo.⁹ Dokle god su ovi slučajevi deo nagomilanog posla ne mogu se smatrati kao zakasneli zbog suda zato što nikada nisu bili procesirani od strane suda. Međutim, oni obuhvataju sporove u kojima su tužiocima imali pravo na konačnu odluku od strane odgovarajuće zakonodavnog tela. Treće, preko 500 tužbi kosovskih Albanaca protiv Republike Srbije i Federativne Republike Jugoslavije za štete pretrpljene za vreme konflikta ostale su suspendovane.

Odugovlačenja tužbi u skladu sa instrukcijama UNMIK-ovog Odseka za pravosuđe i onih protiv Republike Srbije i Federativne republike Jugoslavije ne trebaju više da doprinose nagomilavanju slučajeva zato što je njihov broj ostao konstantan. Međutim, slab menadžment slučajeva, uslovi rada, i prisustvovanje stranki suđenjima, i kontinuirano ne-funkcionisanje sudova u Mitrovici/Mitrovica, Leposavić/Leposaviq i Zubin Potok, samo služi da se poveća nagomilavanje. Nažalost, OEBS veruje da je nagomilavanje parničnih slučajeva u 2008 godini očekivano veće u poređenju sa 2007 godinom.

2.) Slab menadžment slučajeva, izbegavanje stranaka, advokata i svedoka da prisustvuju suđenjima i problemi pozivanja

Slab menadžment slučajeva od strane sudova može biti objašnjen na sledeći način. Često, sudove ne dodeljuju vremensko ograničenje za stranke da predlože dokaze i nastane nastave be plana za predstavljanje dokaza u logičnom maniru što vodi ka nemogućnosti da se izbegnu kašnjenja u slučajevima.¹⁰ Sledeći faktor koji doprinosi ovim odlaganjima je izbegavanje svedoka da se pojave.¹¹ Sledeći slučajevi služe kao primer:

---

⁸ Nedostatak ili neujednačena raspodela sudija je takođe doprinela kašnjenjima. OEBS-ov Mesečni izveštaj, februar 2008. godine, *Nedovoljna ili neujednačena raspodela sudija i tužiocima i neadekvatne sudske prostorije mogu voditi kršenju domaćeg zakona i ljudskih prava*. Odsutnost funkcionisanja slučajeva sistemom elektronskog menadžmenta u većini kosovskih sudova takođe sprečava efektivnu administraciju slučajeva.

⁹ Odsek za pravosuđe, DOJ/JDD/449/lh/04, 26. avgust 2004.

¹⁰ Iako zakon o parničnom postupku ne nameće rokove za podnošenje dokaza broj odredaba nemeće obavezu tužiocu da podnese predložene dokaze (obavezno dokumentovane dokaze) zajedno sa tužbom ili u najkasnije na pripremnom ročištu. Vidi član 286(1) i 186(1) Zakon o parničnom postupku. Zbog toga, sudovi treba da zahtevaju da stranke opravdaju zakasnelo podnošenje dokaza. Prihvatanjem neopravdanog zakasnelog predstavljanja dokaza za vreme suđenja i ne traženje od stanke da to uradi u ranijem stadijumu procedure sudovi doprinose kašnjenju.

¹¹ U skladu sa zakonom o parničnom postupku svedoci su obavezni da odgovore pozivu. Ukoliko svedok koji je bio propisno pozvan propusti da se pojavi bez opravdanja sud može da dodeli kaznu u skladu sa članom 235 i 248 Zakona o parničnom postupku.

U slučaju pred jednim sudom u Pejë/Peć regionu, koji je obuhvatao tužbu od 14. februara 2004 godine, tužilac kosovski Srbin je zahtevao poništenje ugovora o imovinskoj transakciji koji je bio osnovan na navodno falsifikovanom ovlašćenju. Na prvom ročištu 7. novembra 2005. godine stranke su predstavile dokaze i predložile da se čuju svedočenja tri svedoka. Sud je odložio drugo ročište (18. novembra 2005. godine) zbog nedolaska ovih svedoka.¹² U sledeći četiri ročišta svedoci se takođe nisu pojavili.¹³ Na šestom ročištu (2. marta 2006. godine)¹⁴ tužilac je predložio da stručnjak ispita validnost dve lične karte. Za vreme sedmog ročišta (29. marta 2006. godine) sud je saslušao dva svedoka. Sud je odložio osmo ročište (17. decembra 2007. godine) zbog odsustva advokata. Na devetom ročištu (24. januara 2008. godine) tužiočev advokat je predložio da stručnjak se ispita autentičnost potpisa na spornom ovlašćenju a advokat tuženog je predložio da se saslušaju još svedoka. Sud je prihvatio da saslušaju svedoke koji se nisu pojavili na 10 i 11 ročištu (18. marta 2008 godine i 11. aprila 2008 godine). Na zadnjem ročištu tužilac je ponovo zahtevao stručnjaka koji bi proverio autentičnost potpisa na ovlašćenju. Slučaj je u toku.

OEBS je takođe zabrinut zbog višestrukih odlaganja zbog izbegavanja advokata da prisustvuju suđenjima¹⁵ i nemogućnosti ili izbegavanje suda da pozove tužene koji navodno žive na nepoznatoj adresi.¹⁶

U imovinskom slučaju pred jednim sudom u Mitrovicë/Mitrovica regionu koji je iniciran 25. septembra 2006. godine sud je zakazao osam suđenja bez diskutovanja oko slučaja. Sud je odložio prva dva ročišta¹⁷ zbog neprisutnosti jednog ili oba tužiočeva advokata i tuženog kosovskog Srbina koji navodno živi na nepoznatoj adresi. Na trećem ročištu oba advokata tužilaca su bila prisutna, ali

---

¹² Sudovi propisno pozovu svedoka ali on propusti da se pojavi. Međutim, sud nije dodelio nijednu kaznu kao što dozvoljava član 248 Zakona o parničnom postupku.

¹³ Datumi 2. decembar 2005, 26. januar 2006, 2. mart 2006 godine. Nejasno je dali je sud pozvao svedoke na ova suđenja.

¹⁴ Međutim, sud je prihvatio samo predlog tuženog da se nađe kompetentna vlast koja će da ispita promene na prednjoj strani lične karte.

¹⁵ U skladu sa Udruženjem kosovskih advokata, zakonom o advokatskoj profesionalnoj etici, 11. juna 2005 godine, član 29 advokati moraju da savetuju i brane sa predano i vredno. Na taj način, propust da se pojavi na suđenju bez opravdanja krši Zakon o advokatskoj profesionalnoj etici. U skladu sa članom 259 Zakona o parničnom postupku suđenje može biti održano i bez prisustva stranki ukoliko su one propisno pozvane. Dalje, u skladu sa članom 332 Zakona o parničnom postupku sud može da donese "presudu u odsustvu" ukoliko tuženi (ili njen/njegov advokat ukoliko je on/ona zastupana od strane advokata) propusti da se pojavi a da su ostali uslovi zadovoljeni.

¹⁶ Beležimo, tužiocu u tužbi mora da naznači adresu tuženog. Vidi član 106 Zakona o parničnom postupku. Međutim, "ukoliko stranka ne može da sazna adresu onoga kome poziv treba da se uruči [...] sud treba da pokuša da pribavi neophodne informacije na neki drugi način." (Član 186 Zakona o parničnom postupku). Dalje, pod članom 84 Zakona o parničnom postupku sud može da dodeli privremenog zastupnika za tuženog ukoliko su podaci o njenom/njegovom prebivalištu nepoznati. Vidi takođe OEBS-ov mesečni izveštaj, april. 2008 godine, *Propust sudova da kontaktiraju kompetentna administrativna tela ili da iskoriste razumno alternativno sredstvo da lociraju optužene krši domaći zakon i moguće pravo na fer suđenje*.

¹⁷ Datumi, 14 decembar 2007 i 28 decembar 2007. Na ročištu 28. decembra jedan od advokata nije opravdao svoje odsustvo a drugi je tvrdio da je u isto vreme bio angažovan na drugom suđenju.

ne i tuženi niti njihovi advokati (pošto tuženi nisu bili pozvani). Advokati tužilaca su zahtevali odlaganje zato što su tražili dokumenta od svojih klijenata. Na petom ročištu¹⁸ tužioci su predložili da se tuženima postavi privremeni zastupnik. Ročište je sud zakazao na praznik. Sedmo i osmo ročište¹⁹ je bilo odloženo zbog nedolaska jednog od tužiočevih advokata.²⁰ Slučaj je u toku.

OEBS je uočio ozbiljna kašnjenja u parničnim slučajevima kada stranke koje treba da se pozovu žive van Kosova.²¹ U slučajevima gde stranke ili svedoci žive van Kosova Pravni Cirkular 2003/3 o Međunarodnoj Pravnoj pomoći u parničnim i krivičnim stvarima kaže da zahtev da uručivanje poziva treba da bude dostavljen u pisanoj formi od strane suda i adresirano Direktor u Odseka za pravosuđe.²²

U slučaju pred jednim sudom u Prishtinë/Priština regionu, koji je iniciran 18. decembra 2006. godine sud je 13. novembra 2007. godine odlučio da pozove kosovske Srbe koji su žive van Kosova preko Odseka za pravosuđe. Pošto do sledećeg ročišta 14. maja 2008. godine Odsek za pravosuđe nije odgovorio zahtevu suda, sud je pomerio ročište za 3. decembar 2008. godine.

3.) Ne-funkcionisanje Opštinskog i Okružnog suda u regionu Mitrovicë/Mitrovice

Ne-funkcionisanje okružnih i opštinskih sudova u Mitrovicë/Mitrovica regionu kratko posle proglašenja nezavisnosti Kosova, 17. februara 2008. godine dalo je svoj doprinos pravnoj nagomilanost u parničnim slučajevima.²³ Od tada tužioci nisu bili u mogućnosti da podnesu nove parnične tužbe a parnični slučajevi na čekanju nisu mogli da napreduju. Sledeći slučajevi služe kao primer:

U imovinskom slučaju pred jednim sudom u Mitrovicë/Mitrovici regionu, kosovski Srbin je podneo zahtev za ponovno suđenje 4. aprila 2005 godine.²⁴ Suđenje je zakazano posle 2 ½ godine, 6. novembra 2007 godine.²⁵ Posle suđenja predsedavajući sudija je rekao da će doneti odluku “u pravno dozvoljenom

---

¹⁸ Datum 13 mart 2008.

¹⁹ Datum 25 mart 2008 godine (tužiočev advokat je tvrdio da je bio angažovan na drugom suđenju u isto vreme) i 12 maja 2008 (oba advokata su propustila da se pojave bez opravdanja).

²⁰ U međuvremenu, advokat se pojavio pred sudom nudeći ovlašćenje za zastupanje dvojice tuženih. Ovaj advokat je bio bratanac jednom od tužiočevih advokata.

²¹ Vidi kvartalni izveštaj (januar – mart 2007). III.B. *Kašnjenja u parničnim postupcima dovode do problema u dostavljanju poziva tuženima koji žive van Kosova.*

²² Izdato od strane Odseka za pravosuđe, 5. septembra 2003 godine. Odnosi se i na zahtev za međunarodnu pravnu pomoć a i na pravnu pomoć zbog Srbije i Crne Gore. Takođe vidi član 133, Zakon o parničnom postupku.

²³ Vidi OEBS-ov Mesečni izveštaj, mart 2008 godine, *Reakcije na kosovsko proglašenje nezavisnost teško su uticale na pravosudni sistem u Mitrovicë/Mitrovica i negativno uticale na ostale regione rezultirajući kršenju ljudskih prava*

²⁴ Na originalnom suđenju sud u Mitrovicë/Mitrovici regionu je potvrdio presudu koja datira od 24 januara 2004 da je kosovski Albanac, tužilac, vlasnik sporne parcele. Suđenje se desilo bez prisustva i znanja tuženog a sud je tuženom dodelio privremenog zastupnika. U skladu sa izjavom tužene, ona je saznala za presudu marta 2005 godine kada je otišla u katastar i pronašla svoju imovinu registrovanu na ime tužioca.

²⁵ U razgovoru sa OEBS-om sudija se opravdao da je kašnjenje uslovljeno pretrpanošću slučajevima.

vremenskom roku”.²⁶ Iako je sud navodno odlučio da odobri zahtev za ponovno suđenje istog dana.²⁷ Do danas sud nije zakazao ponovno suđenje. Slučaj je trenutno na strani zato što sud u Mitrovicë/Mitrovici regionu ne funkcioniše od februara. 2008 godine.²⁸

Tako, u prethodno pomenutom slučaju sud još uvek nije zakazao ponovno suđenje više od tri godine posle podnošenja zahteva.²⁹

4.) Tužbe kosovskih Srba za nadoknadu štete nisu procesirane po instrukciji UNMIK-ovog Odseka za pravosuđe

OEBS je upoznat da više od 18,000 tužbi³⁰ koje su podnete od strane kosovskih Srba za oštećenja imovine načinjena navodno od 1999 godine kada je NAOT ušao na Kosovo su “ zadržane(na čekanju)” prateći pismo poslato avgusta. 2004 godine³¹ od strane UNMIK-ovog Odseka za pravosuđe predsednicima sudova na Kosovu. Većina su tužbe za nadoknade protiv UNMIK-a, KFOR-a, opština i individualne. Odsek za pravosuđe je izmenio delimično ovu instrukciju pravnim cirkularom od 15. novembra 2005 godine³² i podsticao sudove da odmah procesiraju tužbe za štetu navodno počinjenu od strane identifikovanih osoba ili posle oktobra. 2000 godine. Međutim, do danas sudovi su procesirali samo nekoliko slučajeva koji se zasnivaju na ovoj novoj instrukciji.³³

Tužbe podnesene protiv UNMIK-a i KFOR-a koji su imuni u odnosu na bilo kakve pravne procese u skladu sa Uredbom UNMIK-a br. 2000/47 i koja potpada pod mandat suda mora biti različita od tužbi koje su podnete protiv kosovskih opština ili individualnih osoba. Dok važeće pravne osnove (kao što je imunitet) postoje za ne procesirane tužbe protiv UNMIK-a i KFOR-a, nema dubokih pravnih osnova za ne dopuštanje tužbi za nadoknadu štete protiv opština ili ne-KFOR i ne-UNMIK individualnih osoba.

Instrukcije Odseka za pravosuđe su omele pravo na pristup sudu Kosovskih Srba i mogu kršiti pravo na pravo da se ima slučaj koji je biti suđen u razumnom vremenskom roku.³⁴

---

²⁶ Međutim, Zakon o parničnom postupku ne specifikira takvo vreme.

²⁷ OEBS je samo dobio kopiju rešenja od 9. januara 2008 godine..

²⁸ Beleži se, da je u međuvremenu tužilac prodao imovinu trećoj strani.

²⁹ Dodaje se, sudija kosovski Srbin, se ne javlja na posao do 17. februara 2008 godine. . Ovo takođe doprinosi kašnjenju zato što se njegovi slučajevi trenutno ne rade. Vidi OEBS-ov izveštaj, mart. 2008 godine, *Reakcije na kosovsko proglašenje nezavisnost teško su uticale na pravosudni sistem u Mitrovicë/Mitrovica i negativno uticale na ostale regione rezultirajući kršenju ljudskih prava*

³⁰ Na osnovu informacije koju je OEBS dobio od direktora Kancelarije za vezu sa sudovima u Gračanici/Graçanicë, maja. 2008 godine.

³¹ Odsek za pravosuđe, DOJ/JDD/449/lh/04, 26 avgust 2004.

³² Odsek za pravosuđe, DOJ/JDD/04562/ia/05, 15 novembar 2005.

³³ Intervju sa Direktorom kancelarije za vezu sa sudovima u Gračanica/Graçanicë i predsednicima Opštinskih i Okružnih sudova, maja 2008 godine.

³⁴ Evropski sud za ljudska prava je zabeležio u nekoliko navrata da je pravo na pristup sudovima deo prava na fer suđenje. Vidi Evropski sud za ljudska prava *Golder v. UK*, prijava br. 4451/70, presuda, 21. februar 1975, paragraf 25. Iako pod određenim okolnostima vlasti mogu da postavje restrikcije po pitanju upotrebe

Često, ove tužbe trebaju biti saslušane od strane suda ili sa druge strane rešen u skladu sa međunarodnim standardima za ljudska prava.

5.) Tužbe kosovskih Albanaca protiv Republike Srbije i/ili Federativne Republike Jugoslavije za štete pretrpljene tokom konflikta

Trenutno postoji 544 suspendovanih tužbi Kosovskih Albanaca protiv Republike Srbije i /ili Federativne Republike Jugoslavije za štete pretrpljene za vreme konflikta. Jedan sud u Pejë/Peć regionu (gde su tužioc i podneli tužbe) ³⁵ suspendovao je tužbe u skladu sa članom 215 paragrafom 3 Zakona o parničnom postupku (“pošto pravne veze između prvog i drugog tuženog [Republike Srbije i Federativne Republike Jugoslavije] i Kosova koji je još uvek pod privremenom administracijom ujedinjenih Nacija nije još uvek regulisano [sud nije u mogućnosti da reši ovaj spor] ”)³⁶ Može se dodati da pored ovih 544 slučaja sud nije formalno suspendovao još 716 drugih slučaja nego ih umesto toga nije procesirao. ³⁷ Ovi povlači pitanje državne odgovornosti za povrede nanete individuama. Pošto su sve stranke u konfliktu pretrele štete rešenje za ove slučajeve mora biti pronađeno.

6.) Preporuke

Pozicija OEBS-a je sledeća:

- Sudije moraju da koriste dostupna sredstva da osiguraju da suđenja budu završena bez kašnjenja.
- Preporučeno je da Kosovski pravni institut obuč i sudije o efikasno sudskom menadžmentu. Advokati moraju da nastoje da pospeše proces pozivanja stranki koje su van Kosova.
- Odsek za pravosuđe mora da teži da ubrza proces pozivanja stranki koje su van Kosova.
- Ne funkcionisanje suda u Mitrovicë/Mitrovice mora biti rešeno.

---

ovog prava ‘margine procenjivanja ’ što se tiče upotrebe ovog prava što ne treba da vodi ograničavanjima koje bi narušilo veoma osetljivo pravo. Vidi Evropski sud za ljudska prava, *Ashingdane v. UK*, prijava br. 8225/78, presuda, 28 maj 1985, paragraf 57. Takođe, bilo kakve restrikcije moraju imati “legitimnu svrhu” i da se usaglašavaju sa principa proporcionalnosti. To znači da treba da postoji “razumna veza proporcionalnosti između načina procenjivanja i cilja koji se traži da bude postignut.” Zbog ovih pravnih standarda diskutabilno je dali se suspenzija ovih slučajeva usaglašava sa međunarodnim standardima o ljudskim pravima. Institucija za zaštitu prava građana (Institucija Ombudsmana) na Kosovu je prigovorila suspenziji ovih slučajeva i iznela stvar postavila pitanje pred Odsekom za pravosuđe u nekoliko navrata. Vidi Institucija Ombudsmana na Kosovu. Peti godišnji izveštaj 2004-2005 adresiran Specijalnom Predstavniku Generalnog Sekretara Ujedinjenih nacija, 11. jula 2005, dostupna na <http://www.ombudspersonkosovo.org>.

³⁵ U skladu sa informacijom koju je OEBS dobio maja 2008 godine od strane direktora kancelarije za statistiku Kosovskog pravosudnog veća.

³⁶ Vidi rešenje suda u Pejë/Peć regionu od 9 oktobra 2002 u slučaju kosovskog Albanca protiv Republike Srbije i Federativne Republike Jugoslavije.

³⁷ Informacija data OEBS u maju 2008 godine od strane predsednika jednog suda u Pejë/Peć regionu.

- Kosovsko pravosudno veće i Odsek za pravosuđe moraju da naprave plan za rešavanje više od 18,000 tužbi Kosovskih Srba koje nisu procesirane a po instrukciji Odseka za pravosuđe.
- Otprilike 1,200 tužbi kosovskih Albanaca protiv Republike Srbije i/ili Federativne Republike Jugoslavije za štete nanete tokom konflikta 1999 godine moraju biti rešene.